

Ufafanuzi wa Kentucky wa Ulemavu Maalum wa Kujifunza (Specific Learning Disability (SLD))

Kulingana na Kanuni za Utawala za Kentucky (Kentucky Administrative Regulations (KARs)), [707 KAR 1:002, Sehemu ya 1 \(59\)](#), “‘Ulemavu maalum wa kujifunza’ [SLD] au ‘LD’ inamaanisha tatizo ambalo linaathiri vibaya uwezo wa kupata, kuelewa, au kutumia ustadi wa kusoma, hisabati, kuandika, kuwaza, kusikiliza, au kuzungumza kwa kiwango ambacho mafundisho yaliyoundwa mahususi yanahitajika ili kufaidika na elimu. Ulemavu maalum wa kujifunza... unaweza kujumuisha kutoweza kusoma vizuri, kutoweza kufanya hesabu vizuri, kutoweza kuandika vizuri, tatizo la ukuaji la kutoweza kusema au kuelewa lugha, na ulemavu wa utambuzi/misuli. Neno hili halijumuishi mapungufu ambayo yanatokana na sababu zingine za msingi au kulemaza kama vile kuona, kusikia, kuharibika kwa misuli, ulemavu wa akili, ulemavu wa kihisia na tabia, hali mbaya ya mazingira au kiuchumi, sababu za kitamaduni, ustadi mdogo wa Kiingereza, au ukosefu wa mafundisho muhimu yanayotegemea utafiti katika eneo la upungufu.”

Mwongozo huu usio wa kisheria unakusudiwa kujibu maswali yanayoulizwa sana yanayohusiana na tathmini na uamuzi wa kustahiki kwa SLD. Hati hii ni nyenzo inayohusiana na [Hati ya Mwongozo wa Ulemavu Maalum wa Kujifunza](#).

Maswali na Majibu Yanayohusiana na Ulemavu Maalum wa Kujifunza (Specific Learning Disability (SLD))

- 1. Je, jukumu la wilaya ni gani wakati mzazi anatoa rufaa kwa mwanafunzi kutathminiwa kwa kutoweza kusoma vizuri, kutoweza kufanya hesabu, kutoweza kuandika vizuri?**

Wilaya ya shule ya eneo lazima iwe na sera na taratibu zinazopanga na kutekeleza mfumo wa utambuzi wa mtoto mwenye ulemavu ili kupata, kutambua na kutathmini wanafunzi ambao wanaweza kuhitaji elimu maalum na huduma zinazohusiana. Mtu yeyote anaweza kutoa rufaa kwa tathmini ili kubaini ikiwa mwanafunzi ana ulemavu na wilaya lazima ifuate masharti ya rufaa na tathmini yaliyoainishwa katika [707 KAR 1: 300, Sehemu ya 3](#).

KARs, kulingana na kanuni za shirikisho, ni pamoja na kutoweza kusoma vizuri, kutoweza kufanya hesabu, kutoweza kuandika vizuri chini ya kategoria ya kustahiki ya ulemavu maalum wa kujifunza.

Kulingana na Idara ya Elimu ya Marekani, Ofisi ya Mipango ya Elimu Maalum (Office of Special Education Programs (OSEP)), “bila kujali kama mtoto ana... hali nyingine yoyote iliyojumuishwa wazi katika ufafanuzi wa ‘ulemavu maalum wa kujifunza,’... LEA [shirika la elimu la eneo] lazima ifanye tathmini kwa mujibu wa 34 CFR §§300.304-300.311 ili kubaini ikiwa mtoto huyo anakidhi vigezo vya ulemavu maalum wa kujifunza au ulemavu mwingine wowote ulioorodheshwa katika 34 CFR §300.8, ambayo inatekeleza ufafanuzi wa IDEA

[Sheria ya Elimu ya Watu Wenye Ulemavu] ya 'mtoto mwenye ulemavu'... **Hakuna chochote katika IDEA ambacho kingekataza matumizi ya maneno kutoweza kusoma vizuri, kutoweza kufanya hesabu vizuri na kutoweza kuandika vizuri katika tathmini ya IDO, maamuzi ya kustahiki au hati za IEP** [Ofisi ya Mipango ya Elimu Maalum (Office of Special Education Programs (OSEP)) Barua ya Mpendwa Mwenzangu Oktoba 23, 2015].

"Katika kuamua ikiwa mwanafunzi ana ulemavu chini ya IDEA, ikiwa ni pamoja na ulemavu maalum wa kujifunza, na anastahiki kupata elimu maalum na huduma zinazohusiana kwa sababu ya ulemavu huo, LEA [shirika la elimu la eneo] lazima ifanye tathmini ya kina chini ya §300.304, ambayo inahitaji matumizi ya zana na mikakati anuwai ya tathmini ili kukusanya taarifa husika za utendakazi, ukuaji na kimasomo kuhusu mtoto" [OSEP Barua ya Mpendwa Mwenzangu Oktoba 23, 2015].

2. **Je, utambuzi wa kimatibabu wa kutoweza kusoma vizuri, kutoweza kufanya hesabu vizuri, au kutoweza kuandika vizuri kutoka kwa mtaalamu mahususi wa matibabu unahitajika ili kubaini kustahiki kwa Mpango wa Elimu ya Mtu Binafsi (Individual Education Program (IEP)) au mpango wa 504?**

Hapana. Kustahiki kwa elimu maalum na huduma zinazohusiana chini ya IDEA huamuliwa na Kamati ya Uandikishaji na Uondoaji (Admissions and Release Committee (ARC)).

Wilaya za shule za eneo lazima zihakikishe kuwa tathmini kamili na ya kibinafsi inafanywa kwa kila mtoto anayezingatiwa kwa elimu maalum na huduma zinazohusiana ([707 KAR 1:300, Sehemu ya 4](#)). Mara tu vipengele vya tathmini vimekamiliwa, ARC lazima ikague data yote ili kufanya uamuzi wa ikiwa mtoto ni mtoto mwenye ulemavu. Ikiwa mtoto ana SLD, ARC lazima iamue ikiwa ulemavu huo unaathiri vibaya utendaji wa elimu wa mwanafunzi. "Athari mbaya inamaanisha kuwa mtoto anazuiwa kufanya maendeleo kutokana na ulemavu kiasi kwamba utendaji wake katika elimu ni duni mara kwa mara ukilinganishwa na utendaji wa marika zake" [[707 KAR 1:002, Sehemu ya 1 \(2\)](#)]

Ili kustahiki mpango wa 504, wilaya lazima iamue "ikiwa ulemavu wa kimwili au kiakili husababisha kizuizi kikubwa cha shughuli moja au zaidi kuu za maisha" [[Haki za Kiraia za Wanafunzi Wenye Ulemavu Uliofichwa na Sehemu ya 504](#)].

3. **Je, ni hatua gani za tathmini zinaweza kutumika kuamua kustahiki kwa SLD?**

Hatua mahususi za tathmini hazijatambuliwa katika IDEA au KARs wakati wa kuamua kustahiki SLD. Hata hivyo, tathmini lazima iwe ya kina [[707 KAR 1:300, Sehemu ya 4 \(11\)](#)] na lazima ijumuishe vyanzo vingi vya data [[707 KAR 1:310, Sehemu ya 2 \(3\)\(a\)\(2\)](#)].

[707 KAR 1:300, Sehemu ya 4](#) inaeleza, “(1) LEA itahakikisha kuwa kila mtoto anayezingatwa kwa mafundisho yaliyoundwa kwa njia maalum na huduma zinazohusiana anafanyiwa tathmini kamili na inayozingatia mtu binafsi kabla ya utoaji wa huduma. Matokeo ya tathmini yatatumiwa na ARC katika kukidhi masharti ya kuunda IEP kama ilivyoielezwa katika 707 KAR 1: 320.

(2) Vipimo na nyenzo zingine za tathmini zinazotumiwa kutathmini mtoto:

(a) Zichaguliwe na kutolewa ili kutokuwa na ubaguzi kwa misingi ya rangi au kitamaduni; na

(b) Zitatolewa na kufanywa katika lugha ya asili ya mtoto au njia nyingine ya mawasiliano yenye uwezekano mkubwa wa kutoa taarifa sahihi juu ya kile mtoto anajua na anaweza kufanya kimasomo, kiukuaji, na kiutendakazi, isipokuwa ikiwa ni wazi kuwa haiwezekani kufanya hivyo.

Kama ilivyoonyeshwa hapo juu, kutegemeka na uhalali wa hatua za kipimo, pamoja na upendeleo wa kitamaduni, lazima zizingatiwe wakati wa kuamua ni hatua gani za tathmini zitatumika kama sehemu ya tathmini kwa kila mwanafunzi binafsi.

"Ili kuepuka kutambua isivyofaa wanafunzi wa EL [Wanafunzi wa Kiingereza] kama wanafunzi wenye ulemavu kwa sababu ya ustadi wao mdogo wa Kiingereza, wanafunzi wa EL lazima watathminiwe kwa lugha inayofaa kulingana na mahitaji na ustadi wa lugha wa mwanafunzi" [[Ili Kuhakikisha Wanafunzi wa Kiingereza Wanaweza Kushiriki kwa Maana na kwa Usawa katika Mipango ya Elimu; OCR-00086](#)]. Kutoa na kufanya tathmini katika lugha ya asili ya mwanafunzi kutahakikisha tathmini inapima kiwango ambacho mwanafunzi anahitaji mafundisho maalum na huduma zinazohusiana, badala ya kupima ujuzi wa lugha ya Kiingereza ya mwanafunzi [[707 KAR 1:300, Sehemu ya 4 \(4\)](#)].

4. Je, ARC inaamua je mbinu ya kutumia kuamua ustahiki wa SLD?

Wilaya lazima itumie vigezo vilivyoainishwa katika [707 KAR 1:310, Sehemu ya 2](#) kwa SLD. Kuhusu matumizi ya muundo wa tofauti kubwa au mwikio wa uingiliaji kati (response to intervention (RTI)), kila wilaya ya shule lazima iwe na sera na taratibu kuhusu tathmini na uamuzi wa kustahiki. Mbinu mahususi (RTI au tofauti kubwa) inayotumiwa katika tathmini lazima izingatie sera na taratibu za wilaya na maswali maalum ya rufaa ambayo ARC inataka kushughulikia kwa kila mwanafunzi binafsi.

5. Je, ni lazima hatua mahususi za tathmini zilizotambuliwa na kuunganishwa katika Jedwali la Marejeleo la SLD zitumike kubaini kustahiki kwa SLD?

Hapana. Baadhi ya vipimo vya ufaulu haviwezi kupima vya kutosha changamoto mahususi za mwanafunzi. Katika mkutano wa rufaa, ARC inapaswa kujadili jinsi

mwanafunzi atakavyotathminiwa na ulemavu wa mwanafunzi unaoweza kuathiri uhalali wa vipimo hivyo.

6. Je, itakuwaje ikiwa mwanafunzi haonyeshi tofauti kubwa kulingana na majedwali ya marejeleo ya SLD?

Utaratibu wa kutumia majedwali ya marejeleo ya SLD ni chanzo kimoja cha taarifa kwa ARC kuzingatia katika tathmini ya kina. Hata hivyo, kulingana na [707 KAR 1:300, Sehemu ya 4 \(9\)](#), "Utaratibu mmoja hautatumika kama kigezo pekee cha kuamua ikiwa mtoto ni mtoto mwenye ulemavu na kuamua mpango unaofaa wa elimu kwa mtoto." ARC inahitajika kutumia vyanzo mbalimbali wakati wa kuamua kustahiki [\[707 KAR 1:310, Sehemu ya 1 \(3\)\]](#).

Ikiwa ARC ina wasiwasi kuhusu uhalali wa matokeo ya hatua sanifu ya kawaida, vyanzo vya data vinavyounga mkono vinaweza kutumika kuamua ikiwa "mtoto anaonyesha mtindo wa nguvu na udhaifu katika utendaji, ufaulu, au zote mbili kuhusiana na kiwango cha uwezo au ukuaji wa kiakili..." [\[707 KAR 1:310, Sehemu ya 2\]](#).

7. Je, mbinu ya tofauti inahitaji kutumia Jedwali la Marejeleo la SLD wakati wa kuamua ustahiki baada ya kutathminiwa upya?

Hapana. [Hati ya Mwongozo wa SLD](#) inasema, "Kwa madhumuni ya kutathmini upya, ARC inaweza kutumia majedwali ya tofauti ya uwezo/ufaulu, ingawa haihitajiki ili kuendelea kustahiki SLD." Hata hivyo, "tathmini itakuwa ya kina vya kutosha kutambua mahitaji yote ya elimu maalum na huduma zinazohusiana ya mtoto, iwe yanahusishwa kwa kawaida na kategoria ya ulemavu ambayo mtoto ameinishwa" [\[707 KAR 1:300, Sehemu ya 4 \(11\)\]](#).

Sambamba na [707 KAR 1:310, Sehemu ya 1](#), katika kufanya maamuzi ya kustahiki:

- LEA itatumia vyanzo anuwai;
- LEA itahakikisha kuwa taarifa zinazopatikana kutoka kwa vyanzo hivi, kama inavyofaa kwa kila mwanafunzi, zimeandikwa na kuzingatiwa kwa uangalifu; na
- Baada ya uchambuzi wa data ya uingiliaji kati na tathmini, ARC lazima iamue ikiwa mtoto ni mtoto mwenye ulemavu kwa kiwango ambacho mafundisho yaliyoundwa mahususi yanahitajika ili mtoto afaidike na elimu.

8. Je, ARC inaweza kutumia data ya ziada kuamua kustahiki SLD ikiwa ARC ina wasiwasi kuhusu matokeo ya muundo wa tofauti au mbinu za RTI?

Ndiyo. Kuhusu matumizi ya muundo wa tofauti kubwa au RTI, kila wilaya ya shule lazima iwe na sera na taratibu kuhusu tathmini na uamuzi wa kustahiki. [707 KAR 1:310, Sehemu ya 2](#) inaelezea mbinu mbili zinazoweza kufanya uamuzi wa kustahiki

kwa SLD; hata hivyo, ikiwa ARC ina wasiwasi kuhusu matokeo ya mbinu iliyotumiwa, vyanzo vya ziada vya data vinaweza kutumika kuamua ikiwa mwanafunzi ana SLD. Ni ARC, "kundi ka wataalamu waliohitimu na mzazi wa mtoto ambao huamua ikiwa mtoto ni mtoto mwenye ulemavu, kama inavyofafanuliwa katika 34 CFR 300.8, badala ya LEA" [[OSEP Barua ya Sera kwa Prifitera, Machi 1, 2007](#)].

Kwa mfano, "mchakato wa RTI hauchukui nafasi ya hitaji la tathmini ya kina. Shirika la umma lazima litumie zana na mikakati mbalimbali ya kukusanya data hata kama mchakato wa RTI unatumika. Matokeo ya mchakato wa RTI yanaweza kuwa kipengele kimoja cha taarifa iliyokaguliwa kama sehemu ya taratibu za tathmini zinazohitajika chini ya 34 CFR §§300.304 na 300.305. Kama inavyotakiwa katika 34 CFR §300.304 (b), kulingana na sehemu ya 614(b)(2) ya Sheria, tathmini lazima ijumuishe zana na mikakati mbalimbali ya tathmini na haiwezi kutegemea utaratibu mmoja wowote kama kigezo pekee cha kuamua ustahiki wa elimu maalum na huduma zinazohusiana" [[Maswali na Majibu juu ya Mwitikio wa Uingiliaji Kati \(Response to Intervention \(RTI\)\) na Huduma za Uingiliaji Kati wa Mapema \(Early Intervening Services \(EIS\)\)](#)].

9. Ni tathmini na data gani nyingine ambayo ARC inapaswa kuzingatia wakati wa kuamua kustahiki, pamoja na kutumia muundo wa tofauti na RTI?

Bila kujali mbinu ya tathmini inayotumiwa, ARC inaweza kutumia tathmini za ziada na data inayounga mkono ili kuamua ikiwa mwanafunzi ana SLD. Vyanzo anuwai ambavyo ARC itazingatia "vinaweza kujumuisha:

- (a) Mwitikio kwa usaidizi wa kisayansi unaotegemea utafiti;
- (b) Uchunguzi wa kuona, kusikia, na mawasiliano;
- (c) Maoni ya wazazi;
- (d) Vipimo vya uwezo na ufaulu;
- (e) Mapendekezo ya walimu;
- (f) Hali ya kimwili;
- (g) Asili ya kijamii au kitamaduni;
- (h) Tabia ya maisha ya kawaida; au,
- (i) Uchunguzi wa tabia" [[707 KAR 1:310, Sehemu ya 1 \(3\)](#)].

ARC inaweza pia kuzingatia data ya ufuatiliaji wa maendeleo, utendaji na uchunguzi darasani au tathmini zingine zinazorejelewa za ukawaida au sanifu kama "vyanzo vingi vya nyaraka (kutumia vyanzo anuwai vya data) wakati wa kuchambua utendaji na kiwango cha ukuaji cha mwanafunzi" [[Hati ya Mwongozo wa SLD](#)].

Rasilimali za Ziada

[Barua ya Sera ya OSEP: Desemba 11, 2008, kwa Profesa wa Chuo Kikuu cha Lehigh Perry A. Zirke](#) Inajumuisha mwongozo juu ya Tathmini Huru za Elimu (Independent Education Evaluations (IEE)) kwa kuamua kustahiki kwa SLD.

[Mwongozo wa Uundaji wa IEP](#) Hutoa maagizo, mifano na rasilimali kusaidia ARCs kuunda IEPs.

[Kujumuishwa kwa Idadi ya Watu Maalum katika Mipango ya Tathmini na Uwajibikaji Inayohitajika na Jimbo](#) Hutoa mwongozo juu ya masharti ya marekebisho yanayotumiwa wakati wa tathmini na kama sehemu ya mafundisho ya kawaida.

[Maswali na Majibu juu ya Mwitikio wa Uingiliaji Kati \(Response to Intervention \(RTI\)\) na Huduma za Uingiliaji Kati Mapema \(Early Intervening Services \(EIS\)\) \(OSERS Januari 2007\)](#) Hutoa mwongozo wa ziada juu ya kutii masharti kuhusu RTI na EIS ili kutambua wanafunzi wenye ulemavu, ikiwa ni pamoja na wanafunzi walio na ulemavu maalum wa kujifunza.

[Maswali na Majibu: Kushughulikia Mahitaji ya Watoto Wenye Ulemavu na Masharti ya Nidhamu ya IDEA, Maswali na Majibu ya OSEP 22-02](#) Hutoa taarifa kutoka kwa Ofisi ya Elimu Maalum na Huduma za Urekebishaji (Office of Special Education and Rehabilitative Services (OSERS)) kuhusu masharti ya IDEA yanayohusiana na tabia na nidhamu.

[Mwongozo wa Ulemavu Maalum wa Kujifunza](#) Hutoa mwongozo na rasilimali ili kusaidia ARCs katika tathmini na uamuzi wa kustahiki kwa wanafunzi wanaoshukiwa kuwa na SLD.

[OSEP Barua ya Mpendwa Mwenzangu, Oktoba 23, 2015](#) Hutoa mwongozo na rasilimali zinazohusiana na tathmini na maamuzi ya kustahiki kwa wanafunzi walio na tatizo la kutoweza kusoma vizuri, kutoweza kufanya hesabu vizuri, kutoweza kuandika vizuri, ambazo ni hali zinazoweza kustahiki mtoto kama mtoto aliye na ulemavu maalum wa kujifunza chini ya IDEA.

[Utambuzi wa Ulemavu Maalum wa Kujifunza: Muhtasari wa Utafiti juu ya Mbinu Bora](#) Hutoa taarifa kuhusu kile kinachojumuisha tathmini ya kina, mbinu za utambuzi wa SLD na mapendekezo ya mbinu bora.

[Kuhakikisha Wanafunzi Wanaojifunza Kiingereza Wanaweza Kushiriki kwa Maana na kwa Usawa katika Mipango ya Kielimu; OCR-00086](#) Hutoa mwongozo na rasilimali juu ya majukumu ya kisheria ili kuhakikisha wanafunzi wa EL wanaweza kushiriki kwa maana na kwa usawa katika mipango ya kielimu.

[Zana ya Tatizo la Kutoweza Kusoma Vizuri, 2019](#) Huwapa waelimishaji na familia taarifa, mikakati ya kufundishia na rasilimali ili kukidhi mahitaji ya wanafunzi wenye tatizo la kutoweza kusoma vizuri.